

Plan för tillsynsvägledning inom miljöbalkens område för åren 2022-2024, rev. 2022-10-17

Rapport 2021:24

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Den här rapporten har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.
Myndigheten ansvarar för rapportens innehåll och slutsatser.

© HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN | Datum: 2022-10-17

ISBN: 978-91-89329-25-6 Omslagsfoto: Bodil Forsberg

Havs- och vattenmyndigheten | Box 11 930 | 404 39 Göteborg | www.havochvatten.se

Förord

Havs- och vattenmyndigheten ger tillsynsvägledning i syfte att stödja de operativa tillsynsmyndigheterna i deras arbete. Enligt miljötillsynsförordningen ska Havs- och vattenmyndigheten ha en plan för tillsynsvägledning. Planen ska vara treårig och ses över vid behov, dock minst en gång varje år. Planen ska också ta hänsyn till den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.

Huvudsyftet med denna plan är att tydliggöra för kommuner och länsstyrelser vilken tillsynsvägledning Havs- och vattenmyndigheten kommer att genomföra under perioden 2022-2024 och på vilket sätt den ska ges. De aktiviteter som beskrivs har valts utifrån det behov som Havs- och vattenmyndigheten bedömer mest angelägna att möta inom de närmaste åren. En viktig grund för Havs- och vattenmyndighetens arbete är att följa upp och utvärdera tillsynen. Detta för att främja en rättssäker, effektiv och likvärdig tillsyn.

I planen finns en uppföljning av den tidigare planen som gällde för åren 2019–2021 och en beskrivning av hur den nya tagits fram. Vid den årliga uppdateringen av planen har den kompletterats med uppföljning av den tillsynsvägledning som skett under 2022.

Johan Kling
avdelningschef
Avdelningen för vattenförvaltning

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndighetens plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken är treårig och visar den inriktning som Havs- och vattenmyndigheten kommer att ha med vägledning gentemot länsstyrelser och kommuner under åren 2022-2024. Planen uppdateras årligen, vilket ger en aktuell, planerad och väl definierad tillsynsvägledning som stärker förutsättningarna för en likvärdig tillsyn i hela landet.

I slutet av detta dokument finns en sammanställning av de områden som Havs- och vattenmyndigheten kommer att ge vägledning inom under åren 2022-2024. Mycket av Havs- och vattenmyndighetens tillsynsvägledning under 2022-2024 hänger ihop med den nationella strategin för miljöbalkstillsyn som gäller under samma tidsperiod.

Omvärldsfaktorer som till exempel ändrad lagstiftning, förändringar i miljön samt uttalade prioriteringar från regeringen kan ytterligare påverka Havs- och vattenmyndighetens prioritering av tillsynsvägledning framöver. I samband med den årliga revideringen genomförs en uppföljning av föregående års vägledande insatser.

Prioriterad tillsynsvägledning

Under åren 2022-2024 kommer särskilt fokus att läggas på att Havs- och vattenmyndighetens tillsynsvägledning stöttar genomförandet av den nationella strategin för miljöbalkstillsyn där myndighetens fokusområden är *Vattenuttag*, *Vattenverksamheter som är vandringshinder*, *Små avlopp* samt *Invasiva främmande arter* och *Påverkan på naturvärden i grunda havsvikar* som delas med Naturvårdsverket.

Under 2023 planeras specifikt följande tillsynsvägledningsinsatser:

Vattenverksamhet

- Stöd i prioritering av tillsynsobjekt med avseende på vattenuttag
- Förberedelsematerial för tillsyn av vattenuttag (tas fram i samråd med länsstyrelserna)
- Handläggartäff vattenkraftverk och dammar
- Översyn av befintlig vägledning gällande tillsyn av vandringshinder

Enskilda avlopp (små avlopp)

- Webbinarier med tema tillsyn, registervård och riskklassning av små avlopp.

Invasiva akvatiska främmande arter (IAS)

- Vägledning för tillsyn av zoo- och trädgårdshandel med avseende på hantering av IAS och vattenlevande arter

- Handläggarsöd i prioritering av tillsyn och tillsynsobjekt med avseende på IAS

Dumpning & Muddring

- Handläggarsmö för att dela kunskap och erfarenheter mellan Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsernas handläggare

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	4
Prioriterad tillsynsvägledning	4
Inledning	8
Syftet med tillsynsvägledningsplanen	8
Avgränsning.....	8
Vad tillsynsvägledning innebär för Havs- och vattenmyndigheten	9
Stöd och råd till tillsynsmyndigheterna.....	9
Uppföljning och utvärdering av tillsynen	9
Samordning av tillsynen	10
Samordning med andra myndigheter	11
Samordning av arbetsformer.....	12
En gemensam planeringsprocess.....	12
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	13
Planerade nationella tillsynsprojekt och tillsynskampanjer	13
Övrig planerad samverkan	13
Uppföljning av tidigare plan för tillsynsvägledning 2019-2021.....	15
Miljökvalitetsnormer (MKN)	15
Vattenskyddsområde.....	15
Enskilda avloppsanläggningar (små avloppsanläggningar)	16
Vattenverksamhet	16
Dumpning	17
Fiske och vattenbruk	18
Skydd av grundvatten.....	18
Invasiva främmande vattenlevande arter.....	18
Kartläggning av behovet av tillsynsvägledning för åren 2022-2024	19
Omvärldsanalys.....	19
Miljömålsanalys	19
Extern kartläggning	20
Områden med särskilt stort behov av tillsynsvägledning.....	20
Önskemål om formen på tillsynsvägledningen.....	22
Områden med behov av samverkan	24
Nationell strategi för miljöbalkstillsyn	24

Prioriteringar per tillsynsväglingsområde åren 2022-2024	26
Gemensamma aktiviteter för samtliga tillsynsväglingsområden.....	27
Miljökvalitetsnormer.....	28
Grundvatten.....	28
Fiske och vattenbruk	28
Vattenskyddsområde.....	29
Enskilda avlopp	30
Vattenverksamhet	31
Invasiva främmande vattenlevande arter.....	33

Inledning

Havs- och vattenmyndigheten har det samlade ansvaret för havs- och vattenmiljöfrågor i Sverige och arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskeresurserna. Havs- och vattenmyndigheten är också en av de centrala myndigheter som har ansvar enligt miljötillsynsförordningen att ge vägledning för tillsyn enligt miljöbalken och att ha en plan för detta. I den tillsynsvägledande rollen ingår också att samordna, följa upp och utvärdera tillsynen.

Syftet med tillsynsvägledningsplanen

Myndigheternas tillsyn ska säkerställa syftet med miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken. Havs- och vattenmyndighetens ansvar för tillsynsvägledning enligt miljöbalken är omfattande. Denna plan, tillsammans med de årliga uppdateringarna, ska hjälpa Havs- och vattenmyndigheten att bedriva en planerad tillsynsvägledning. Av planen ska framgå vad Havs- och vattenmyndigheten prioriterar att genomföra de år som planen gäller, på vilket sätt det ska ske samt hur Havs- och vattenmyndigheten tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin. Med tillsynsvägledningen vill Havs- och vattenmyndigheten främja en rättssäker, effektiv och likvärdig tillsyn i hela landet. Planen tillsammans med de årliga uppdateringarna ska tydliggöra för kommuner och länsstyrelser vilken tillsynsvägledning Havs- och vattenmyndigheten kommer att genomföra under perioden och på vilket sätt det kommer att ske.

Avgränsning

Tillsynsvägledningsplanen gäller det samlade ansvaret för tillsynsvägledning som Havs- och vattenmyndigheten har enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 3 kap 5§. Planen gäller för tidsperioden 2022-2024. Detta dokument är den uppdaterade tillsynsvägledningsplanen med revideringsdatum 2022-10-17.

Havs- och vattenmyndigheten kan ge allmän vägledning till tillståndsgivande myndigheter som stöd i deras arbete med prövning, samt vägleder även genom deltagande och yttranden i mål och ärenden vid domstol.

Havs- och vattenmyndighetens vägledning kan också omfatta framtagande av kunskapsunderlag till stöd för arbetet inom miljöområdet vad avser vatten. Sådana övriga vägledningsaktiviteter, som inte är tillsynsvägledning, beskrivs till viss del i planen.

Vad tillsynsvägledning innebär för Havs- och vattenmyndigheten

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 3 kapitlet 5 § ska Havs- och vattenmyndigheten ge tillsynsvägledning i frågor om:

1. [miljökvalitetsnormer](#) för vatten och havsmiljön enligt [5 kap. miljöbalken](#)
2. [vattenskyddsområden](#) enligt [7 kap. miljöbalken](#)
3. [enskilda avlopp](#) enligt [9 kap. miljöbalken](#)
4. [vattenverksamhet](#) enligt [11 kap. miljöbalken](#), med undantag för frågor om markavvattning
5. [dumpning](#) enligt [15 kap. miljöbalken](#)
6. [fiske](#) och [vattenbruk](#), med undantag för frågor som omfattas av Kemikalieinspektionens vägledningsområde enligt 3 kap. 6 § miljötillsynsförordningen
7. [skydd av grundvatten](#)
8. [invasiva främmande arter](#) enligt [3 § 2 förordningen om invasiva främmande arter](#).

Stöd och råd till tillsynsmyndigheterna

Havs- och vattenmyndigheten ska med sin tillsynsvägledning särskilt ge stöd och råd till länsstyrelserna i deras tillsynsvägledning till kommunerna. Stöd och råd kan ges skriftligt eller muntligt. Det kan handla om information om tolkning och kunskapsunderlag i våra sakfrågor. Stöd och råd kan även ges när det gäller planering, prioritering och genomförande av tillsyn.

De prioriterade kanalerna för Havs- och vattenmyndighetens tillsynsvägledning är myndighetens webbplats och det personliga mötet. Den skriftliga tillsynsvägledningen publiceras på Havs- och vattenmyndighetens webbplats.

Det personliga mötet omfattar seminarier, handläggarträffar, webinarier, konferenser, utbildningar och telefonsamtal/e-post. Det personliga mötet ger möjlighet till direkt dialog och delaktighet. Här kan även olika nätverk vara en viktig del för att tillvarata erfarenhet och åsikter.

Uppföljning och utvärdering av tillsynen

För att veta om tillsynen fungerar som det är tänkt behöver den följas upp och utvärderas.

Naturvårdsverket följer årligen upp kommuners och länsstyrelser miljöbalkstillsyn, i samråd med Folkhälsomyndigheten, Statens jordbruksverk, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna. Kommunerna och länsstyrelserna får bland annat redogöra för resurstillgång, eventuell samverkan och antal tillsynsobjekt inom olika tillsynsområden samt hur de har prioriterat tillsynsresurserna. De tillsynsvägledande myndigheterna följer också upp tillsynsmyndigheternas tillsyn inom olika fördjupningsområden som varierar från år till år. Dessa uppföljningar syftar till att ge en mer detaljerad bild av tillsynen inom specifika tillsynsområden.

Resultaten från uppföljningarna används av både tillsynsmyndigheter och centrala tillsynsvägledande myndigheter för att utveckla arbetet med tillsyn och vägledning.

Havs- och vattenmyndigheten undersöker löpande hur myndighetens tillsynsvägledning uppfattas. Det görs bland annat genom utvärderingar i anslutning till seminarier och handläggarträffar.

Samordning av tillsynen

Ett av huvudsyftena med tillsynsvägledning är att ge förutsättningar för samordning av den operativa tillsynen. Det kan göras genom nationella tillsynsprojekt, nätverk, seminarier, webinarier och konferenser med mera. Även genom medverkan i Miljösamverkan Sverige bidrar Havs- och vattenmyndigheten till att länsstyrelserna samordnas kring prioriterade tillsyns- och tillsynsvägledande projekt.

Havs- och vattenmyndigheten samordnar även myndighetens tillsynsvägledning på central nivå med andra myndigheter vilket beskrivs i kommande kapitel.

Samordning med andra myndigheter

Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. För att underlätta samordningen har myndigheterna gått samman i ett Tillsynsråd som är ett samverkans- och samrådsorgan för myndigheter som arbetar med föreskrifter, tillsynsvägledning och operativ tillsyn enligt miljöbalken. I Tillsynsrådet ingår representanter för tillsynsvägledande centrala myndigheter inom miljöbalksområdet, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, länsstyrelserna och kommunerna. Detta innebär att såväl de föreskrivande och tillsynsvägledande myndigheterna som tillsynsmyndigheterna är företrädare.

Myndigheterna under Tillsynsrådet har gemensamt beskrivit fem egenskaper som karaktäriserar god tillsynsvägledning:

Planerad: Tillsynsvägledningen bedrivs regelbundet och systematiskt med utgångspunkt från vad som är prioriterat på nationell och regional nivå.

Koordinerad: Tillsynsvägledningen anpassas tidsmässigt mellan olika sakområden eftersom målgruppen kan vara densamma.

Tydlig: Den tillsynsvägledande myndigheten visar tydligt hur den prioriterar sin tillsynsvägledning och varför.

Kommunikativ: Tillsynsvägledningen förmedlas på det sätt som bäst bidrar till att utveckla den operativa tillsynen.

Tillgänglig: Både skriftlig och muntlig tillsynsvägledning går lätt för mottagaren att få tag på och förstå.

Vidare har myndigheterna inom Tillsynsrådet enats om fyra grundprinciper för att strukturera arbetet med tillsyn och prioritera det som är viktigast:

Tillsynen ska vara miljömålsstyrd

Tillsynsmyndigheterna ansvarar för att planera och genomföra sådana tillsynsinsatser som är nödvändiga för att säkerhetsställa miljöbalkens syfte. Miljökvalitetsmålen konkretiserar detta. Därför är det viktigt att planera tillsynen med miljömålen som grund.

Tillsynen ska stödja verksamhetsutövarens egenkontroll

Verksamhetsutövaren har ansvar för att följa lagar och regler. En väl utvecklad egenkontroll är ett effektivt sätt att ta eget ansvar för detta och för påverkan på miljön. En sådan kontroll förebygger problem. Verksamhetsutövaren är den som bäst känner till sin verksamhet. Tillsynsmyndigheten bör därför bedriva tillsyn så att denna stödjer egenkontrollen.

Tillsynen behöver differentieras

Med en differentierad tillsyn varierar myndigheten tillsynsmetoderna utifrån vilka behov som finns. Då kan myndigheten använda sina resurser effektivt. Tillsynsbehovet beror främst på vilken betydelse verksamheten vid tillsynsobjektet har för miljömålen, olägenheterna som då kan uppstå och hur egenkontrollen fungerar.

Samverkan mellan tillsynsmyndigheterna

Fler än en myndighet kan ha tillsynsansvar över samma verksamhet. Genom att samordna tillsyns- och vägledningsaktiviteterna kan tillsynen bli effektivare. Då sparar både myndigheter och verksamheterna tid och resurser.

Tillsynsmyndigheterna kan också samverka genom att på olika sätt dela resurser och kompetens. Flera kommuner kan till exempel ha ett gemensamt miljökontor.

Samordning av arbetsformer

Inom Tillsynsrådet har en gemensam, övergripande planeringsprocess utvecklats för hur Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten ska samverka när de tar fram tillsynsplaner enligt Miljötillsynsförordningen. Syftet med samverkan är att de centrala myndigheternas planer för tillsynsvägledning ska tas fram i liknande processer, vilket bland annat ger möjlighet till samverkan kring tillsynsvägledande aktiviteter. Ytterligare ett syfte är att samordna kommunikationsinsatser till gemensamma målgrupper och att tidsmässigt anpassa myndigheternas tillsynsvägledning mellan olika sakområden.

En gemensam planeringsprocess

Den gemensamma processen innebär att de centrala myndigheterna följer en överenskommen metod när de tar fram sina respektive planer för tillsynsvägledning. Följande steg finns beskrivna i den gemensamma processen:

- Intern behovskartläggning och miljömålsanalys
- Extern gemensam behovskartläggning
- Intern analys och prioritering
- Samordning av planerade aktiviteter
- Remiss eller återkoppling

Den interna behovskartläggningen inför tillsynsvägledningsplanen för 2022-2024 tog sin utgångspunkt i de lägesbilder och förslag på fokusområden som tagits fram inom arbetet med den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken som beskrivs nedan. Den gemensamma externa behovskartläggningen genomfördes som ett öppet formulär på webben under samma period som strategins inspelsportal låg öppen. Syftet med formuläret var att kommuner och länsstyrelser skulle ges möjligheter att komma med synpunkter på vilka tillsynsområden de ansåg vara mest prioriterade vad gäller tillsynsvägledning. Syftet var också att kartlägga i vilken form målgrupperna föredrar att få tillsynsvägledningen. De åtgärder inom den nationella strategin som innebär tillsynsvägledning har införts i denna tillsynsvägledningsplan.

Varje myndighet avgör själv om planen ska skickas på remiss innan den beslutas. Havs- och vattenmyndigheten har inför ny plan 2022-2024 valt att inte skicka planen på remiss eftersom myndigheten via det gemensamma formuläret, handläggarträffar och övriga kontakter med målgrupper redan fått in synpunkter. Mycket av den planerade tillsynsvägledningen utgår också ifrån behoven som framkommit i arbetet med den nationella strategin för miljöbalktillsyn, vilken har varit ute med möjlighet till inspel i flera omgångar.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Havs- och vattenmyndigheten har tillsammans med Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ett regeringsuppdrag att främja en mer effektiv och enhetlig tillsyn enligt miljöbalken. I uppdraget ingår bland annat att föreslå åtgärder för att utveckla en samlad nationell uppföljning och utvärdering av tillsyn och tillsynsvägledning. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen den 31 december 2023. Resultatet av utredningen kommer förhoppningsvis att leda till en mer samordnad tillsyn framöver.

En del av arbetet med regeringsuppdraget innefattar arbetet med en [nationell strategi för miljöbalktillsyn](#) som sedan 1 augusti 2020 finns införd i 3 kap 19 § i miljötillsynsförordningen. Den första nationella strategin för miljötillsyn gäller under samma tidsspann som denna tillsynsvägledningsplan. Tillsynsvägledningsplanen för 2022–2024 har därför anpassats efter den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Planerade nationella tillsynsprojekt och tillsynskampanjer

Den gemensamma processen underlättar för de centrala myndigheterna att hitta tillsynsprojekt/kampanjer att samverka i. Den ger också förutsättningar för att anpassa resurskrävande tillsynsprojekt/kampanjer tidsmässigt, eftersom målgruppen kan vara densamma.

Havs- och vattenmyndigheten planerar under perioden 2022-2024 att genomföra/stödja följande nationella tillsynsprojekt/kampanjer:

- Invasiva arter (i samverkan med Naturvårdsverket)
- Vattenuttag
- Vandringshinder

Alla tre tillsynsprojekten utgår från fokusområden i den nationella strategin för miljöbalktillsyn.

Övrig planerad samverkan

Havs- och vattenmyndigheten kommer bland annat att fortsatt medverka i Tillsynsrådet och dess arbetsgrupper samt projekt som utförs inom ramen för rådets arbete.

Havs- och vattenmyndigheten fortsätter också att stödja arbetet som utförs i Miljösamverkan Sverige genom vår medverkan i styrgrupp och relevanta projekt.

Havs- och vattenmyndigheten deltar även i Växtskyddsrådet, som leds av Jordbruksverket, för att informera om och föra dialog om vägledning avseende vattenskyddsområden.

Havs- och vattenmyndigheten deltar även i det myndighetsövergripande dricksvattenrådsarbetet i syfte att stärka skyddet för dricksvattnet. Dessutom medverkar myndigheten i IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law) – nätverket inom EU till stöd för genomförandet och tillämpning av unionens miljölagstiftning.

För de tillsynsvägledningsområden som angränsar till eller till viss del delas med andra centrala myndigheters tillsynsvägledningsområden har Havs- och vattenmyndigheten ambitionen att stödja dessa myndigheter med kompetens inom havs- och vattenmiljöområdet, till exempel beträffande recipientfrågor kopplade till 9 kapitlet miljöbalken. Havs- och vattenmyndigheten kan även stödja nationella/regionala samverkansprojekt. Stödet kan till exempel bestå i att Havs- och vattenmyndigheten utser en kontaktperson som kan svara på frågor, medverkar med idéer inför projektet, medverkar vid utbildningar eller lämnar synpunkter på skrivet material.

Uppföljning av tidigare plan för tillsynsvägledning 2019-2021 samt tillsynsvägledning under 2022

Havs- och vattenmyndigheten har följt upp de prioriterade insatser som framgick av planen 2019–2021, samt den tillsynsvägledning som skett under 2022 enligt planen för 2022-2024. De sammanfattas här:

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Den 1 januari 2019 genomfördes förändringar i miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen som ökar kraven på att verksamheter och åtgärder som påverkar vattenmiljön måste redovisa sina utsläpp tydligare. Myndigheter och kommuner ska ta hänsyn till detta när de prövar eller bedömer verksamheter för att förhindra att vattenmiljön försämrats på ett otillåtet sätt eller äventyrar möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen. I och med den nya lagstiftningen har frågor om tillämpningen aktualiserats vilket bland annat har medfört ytterligare uppdatering på vår webbplats.

Under 2020 har det påbörjats ett specifikt arbete att uppdatera vägledning om tillämpningen av MKN i tillsyn och prövning med fokus på 11 kap ärenden (vattenverksamhet). Den förväntas bli klar under 2022. Syftet är att komplettera den tidigare vägledningen.

Havs- och vattenmyndigheten medverkade under hösten 2020 och våren 2021 i en extern utbildning om MKN som bland annat vände sig till miljöskyddsinspektörer i kommunerna.

Vattenskyddsområde

Havs- och vattenmyndigheten slutförde under 2019 arbetet med att tillsammans med Jordbruksverket ta fram en gemensam [vägledning](#) som syftar till att stötta prövnings- och tillsynsmyndigheter i arbetet med att bedöma risk för påverkan av nitrat på grundvattentäkter. Vägledningen ger stöd i bedömningen av vilka åtgärder som är verkningsfulla och rimliga att vidta på gårdsnivå för att minska tillförsel av kväveföreningar till grundvatten och hur detta omsätts till villkor alternativt krav på försiktighetsmått i beslut som aktualiseras inom vattenskyddsområden.

En ny [vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden](#) publicerades i februari 2021 och ersätter Naturvårdsverkets upphävda allmänna råd 2003:16 om vattenskyddsområde och Naturvårdsverkets handbok 2010:5. Vissa tillsynsvägledningsfrågor adresseras inom ramen för arbetet även om det omfattar fler frågeställningar än tillsyn.

Årligt återkommande handläggarträffar på länsstyrelsenivå har hållits sedan myndighetens start.

Under 2022 har myndigheten deltagit i en informationsinsats kring de nya föreskrifterna för cisterner tillsammans med Naturvårdsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som anordnats av branschen, men där många länsstyrelser och kommuner deltog.

Enskilda avlopp (små avloppsanläggningar)

Webbplatsen har uppdaterats med nya [Frågor och svar](#) samt [referat av intressanta domar](#). [Nyhetsbrev](#) har publicerats regelbundet – mellan fyra och sex gånger per år. Återkommande träffar för länsstyrelsens tillsynsvägledande handläggare har hållits sedan myndighetens start. Under 2020 och 2021 har handläggarträffen hållits digitalt under två sammanhängande halvdagar på grund av corona-pandemin.

Det inkommer många frågor om små avlopp på e-post till myndigheten. Sedan hösten 2019 samlas frågor och svar till kommunerna och länsstyrelserna ihop en gång i månaden och skickas ut i ett samlat e-postmeddelande.

Under 2019 publicerades ny [vägledning om prövning av små avloppsanläggningar](#) på myndighetens webbplats. Regionala handläggarträffar för kommuner och länsstyrelser kompletterade vägledningen.

Under 2019-2021 har Havs- och vattenmyndigheten medverkat i ett flertal digitala träffar med tema små avloppsanläggningar arrangerade av bland annat länsstyrelserna, SKR och regionala miljösamverkanorganisationer.

Arbetet med revidering av rapport 2015:1 Vägledning för effektiv tillsyn av små avlopp har fortgått under 2020-2022.

Samarbetet med Naturvårdsverket kring små avloppsanläggningar har formaliserats genom en gemensam överenskommelse om hur tillsynsansvaret fördelas eftersom båda myndigheterna berörs när det gäller små avloppsanläggningar.

Under 2019-2022 har kunskapsunderlaget kring små avlopp förbättrats. Bland annat har HaV finansierat utvecklingsprojekt kring

- bedömningskriterier för markbaserade anläggningar
- flödesbelastning på små avloppsanläggningar i syfte att uppdatera schablonen för dricksvattenförbrukning i HVMFS 2016:17
- fördjupning av vägledningen kring skyddsavstånd till dricksvattentäkt
- funktionskontroll av tekniskt avancerade anläggningar
- drift- och underhållsinstruktioner för markbaserade anläggningar

I september 2022 publicerades reviderad vägledning om tillsyn av små avlopp på Havs- och vattenmyndighetens webbplats. I samverkan med Naturvårdsverket har också vägledning om avfallshantering och små avloppsanläggningar uppdaterats och publicerats på webbplatsen.

Vattenverksamhet

Havs- och vattenmyndigheten har medverkat i Miljösamverkan Sveriges projekt för Egenkontroll vid vattenkraftverk, Tillsyn – dammar/vattenkraftverk och regleringar och tillsynsutbildning för länsstyrelsens handläggare.

Havs- och vattenmyndigheten deltar årligen vid länsstyrelsernas återkommande nationella träffar för att diskutera prövning och tillsyn av vattenkraftverk och dammar. Havs- och vattenmyndigheten har dessutom haft en handläggarträff med fokus på muddring och dumpning

under 2021. Handläggartreffen innehöll juridiska aspekter så som vägledande avgörande från domstolar samt information om pågående regeringsuppdrag om förorenade sediment och information om lektidsportalen¹. Vid träffen gavs även handläggare möjlighet att lämna inspel på behov av kommande vägledning gällande tillsyn och provning.

[Vägledning för upp- och nedströmsanordningar](#) och [vägledning om regional samverkan inför omprövningarna av vattenkraften](#) har publicerats på myndighetens webbplats under 2021.

Under 2022 har Frågor och Svar om vattenverksamhet uppdaterats på vår webbplats. Nationell workshop om vattenuttag genomfördes i maj 2022 – ett viktigt syfte var att stötta avseende prioritering av tillsynsobjekt inom ramen för fokusområdet Vattenuttag i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn. Havs- och vattenmyndigheten har också deltagit i möten om utveckling av länsstyrelsernas register för vattenverksamheter (Älvan).

Dumpning

Sedan halvårsskiftet 2014 har Havs- och vattenmyndigheten haft ansvar för att ge tillsynsvägledning om dumpning. Sedan dess har vägledning inom området byggts upp på myndighetens webbplats.

Handläggartreff med fokus på både muddring och dumpning anordnades under 2019 och 2021. Havs- och vattenmyndigheten ger också kontinuerligt tillsynsvägledning genom att svara på förfrågningar via telefon och e-post från både verksamhetsutövare och handläggare på länsstyrelser. Vägledning sker också genom myndighetens medverkan i prioriterade ärenden i mark- och miljödomstolar som rör muddring och dumpning. Havs- och vattenmyndigheten bevakar vidare domar rörande dumpning och kan ibland överklaga domar i syfte att försöka ändra en rådande praxis.

Från 2019 har Havs- och vattenmyndigheten deltagit aktivt i arbetet med regeringsuppdraget kring förbättrad hantering av förorenade sediment, som leds av Naturvårdsverket. Resultat från regeringsuppdrag kan komma att utgöra underlag för framtida vägledningsarbete. Regeringsuppdraget ska slutredovisas senast den 5 januari 2023.

Under 2020 har en [kunskapssammanställning om effekter på fisk och skaldjur av muddring och dumpning i akvatiska miljöer](#) publicerats på HaVs webbplats.

Under 2022 har planerad handläggartreff utgått på grund av resursbrist.

¹ Lektidsportalen är ett digitalt verktyg färdigt under 2020 för att bedöma minst känsliga perioder för åtgärder i vatten. Det pågår ett arbete kontinuerligt med att förbättra portalens funktioner.

Fiske och vattenbruk

Jordbruksverket har under 2020 redovisat sitt regeringsuppdrag om förutsättningarna för en förenklad prövning av vattenbruk vilket i förlängningen även kan komma att påverka tillsynen av vattenbruken. Uppdraget har enligt regeringens beslut skett i nära dialog med Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket samt andra berörda myndigheter och organisationer. Vid dialogen har det framförts synpunkter som innebär att berörda parter inte står bakom alla delar av redovisningen.

Under 2022 har [vägledningen om vattenbruk](#) uppdaterats på webbplatsen.

Skydd av grundvatten

Med anledning av återkommande låga grundvattennivåer och frågor om vattenbrist, i delar av landet, har vår [vägledning](#) uppdaterats avseende vad som gäller vid vattenbrist. Vår webbplats har vidare uppdaterats och kompletterats under 2021 med bland annat fler [FAQs](#).

Invasiva främmande vattenlevande arter

Tillsynsområdet invasiva främmande vattenlevande arter är sedan 1 januari 2021 ett nytt tillsynsvägledningsområde för HaV. Naturvårdsverket ansvarar för tillsynsvägledningen kring landlevande arter, men det faller sig naturligt att det finns ett nära samarbete mellan myndigheterna, bland annat arbetet med en nationell förteckning över invasiva arter, men också inom ramen för det gemensamma fokusområdet Invasiva arter i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn. HaVs webbplats har under 2021 uppdaterats med [tillsynsvägledning om invasiva främmande vattenlevande arter](#).

I maj 2022 har en utbildningsdag om invasiva främmande arter hållits för länsstyrelsernas handläggare. [Vägledningen på webbplatsen](#) har uppdateras ytterligare.

Kartläggning av behovet av tillsynsvägledning för åren 2022-2024

För att identifiera vilka vägledningsinsatser Havs- och vattenmyndigheten ska prioritera under 2022-2024 har Havs- och vattenmyndigheten gjort en kartläggning utifrån bland annat vad som händer i omvärlden, hur det går med Sveriges miljömål och vilka specifika önskemål och behov som finns hos länsstyrelser och kommuner. Resultaten har använts som underlag för att ta fram denna plan och kommer också att påverka den årliga uppdateringen av planen.

Omvärldsanalys

En utgångspunkt för kartläggningen av tillsynsvägledningsbehov har varit om det finns uttalade prioriteringar från departementen, ny lagstiftning, om befintligt vägledningsmaterial behöver uppdateras, om det finns tillsynsområden inom myndighetens ansvarsområde som saknar vägledning, vilka frågor som ofta återkommer inom något specifikt tillsynsområde i samband med vägledning via e-post eller telefon, önskemål som kommit in i samband med kurser, seminarier, läns- och kommunträffar eller när Havs- och vattenmyndigheten genomfört utvärderingar av tillsynen där resultatet visar på behov av vägledning.

Miljömålsanalys

Under 2019 har Naturvårdsverket publicerat en fördjupad utvärdering av miljömålen. Den ger underlag för regeringens politik och prioriteringar. Den ger också underlag till planering och utveckling av miljöbalksmyndigheternas verksamheter för att öka takten i arbetet med att nå miljömålen. I utvärderingen finns viss information om vad Havs- och vattenmyndigheten behöver vägleda om för att underlätta att nödvändiga förändringar eller åtgärder vidtas. Framförallt har dock den fördjupade utvärderingen av miljömålen varit ett viktigt underlag för prioritering av fokusområden inom den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.

I den fördjupade utvärderingen finns ett antal förslag under framförallt Tema Hållbara städer och samhällen, Hållbar konsumtion och produktion, Bekämpa klimatförändringen, Hav och vatten samt Ekosystem och biologisk mångfald som berör Havs- och vattenmyndighetens ansvarsområden. Bland annat lyfts förbättrad kunskap för hantering av förorenade sediment.

Sammanfattningsvis konstaterar Naturvårdsverket att mer behöver göras för att nå miljömålen. Naturvårdsverket refererar i rapporten till forskningsprogrammet Miljömålens relevans i svenska MKB- och tillståndprocesser (MERIT) som gjort en kvantitativ och kvalitativ bedömning av hur stor påverkan tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter har på orsaken till att miljökvalitetsmålen inte nås. För bland annat målen Grundvatten av god kvalitet och Ingen övergödning, är påverkanstrycket större än 30 procent för en eller flera av målens preciseringar. Det visar att en väl fungerade tillståndsprövning och tillsyn av tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter kan ge ett väsentligt bidrag i arbetet för att uppnå miljökvalitetsmålen.

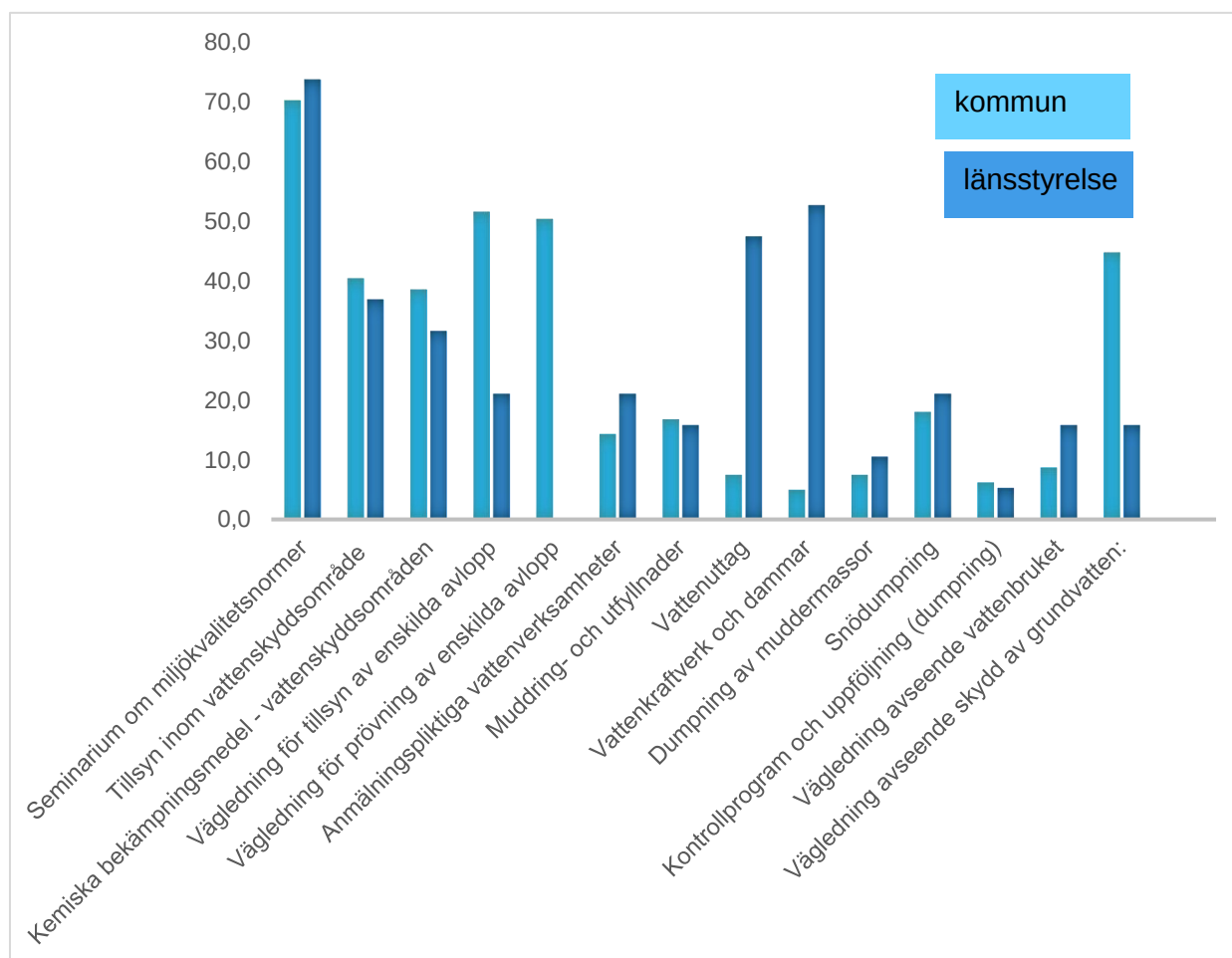
Extern kartläggning

Den externa kartläggningen 2021 gjordes, som tidigare beskrivits under rubriken "En gemensam planeringsprocess", genom ett gemensamt webbformulär i vilket de centrala myndigheterna gav länsstyrelser och kommuner möjlighet att lämna önskemål om tillsynsvägledning i anknytning till inspelsportalen för den nationella strategin för miljöbalkstillsyn. Syftet var att kartlägga behovet av vägledning för 2022-2024. Nedan följer en grov beskrivning av vad som kom ut av den externa kartläggningen som gjordes år 2018 respektive via ovan beskrivet formulär. Kartläggningen 2018 var mer heltäckande än formuläret 2021 och är delvis fortfarande aktuell. Den redovisas därför även här i planen för 2022-2024.

Områden med särskilt stort behov av tillsynsvägledning

Behovet av vägledning skiljer sig åt beroende vilken myndighet som tillfrågas.

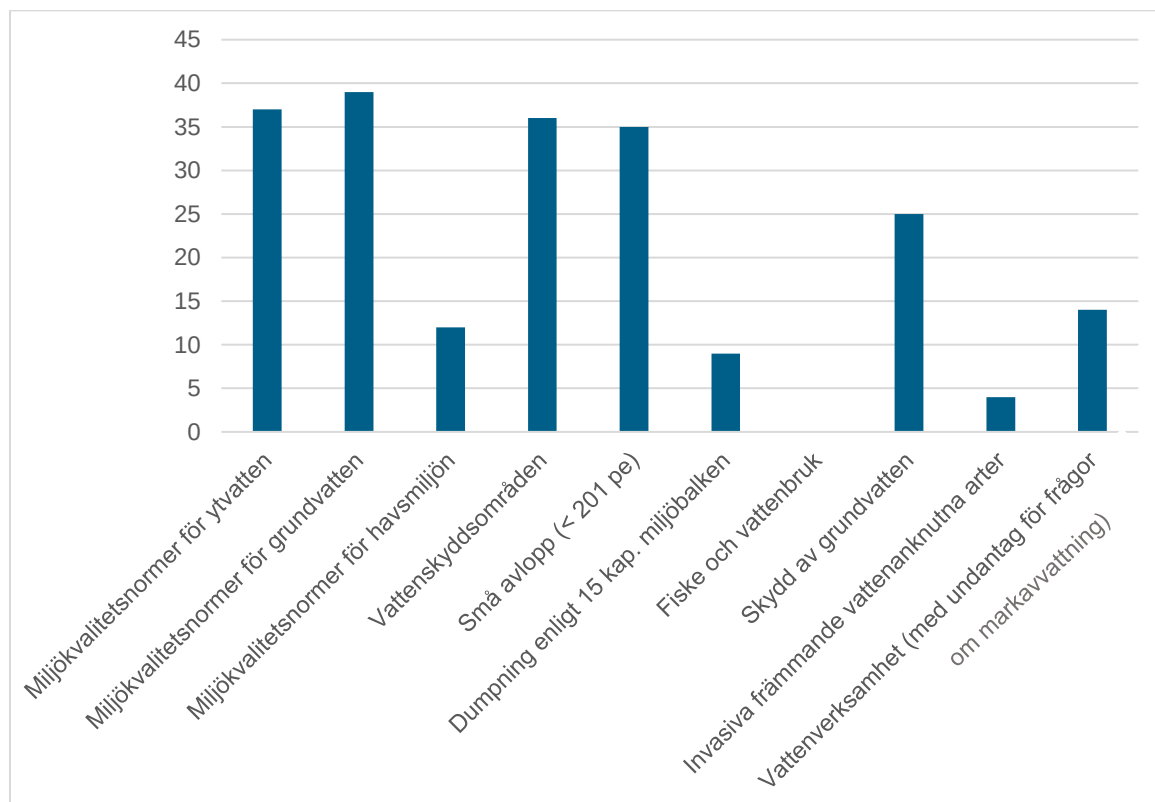
Kommunerna önskar främst vägledning om bekämpningsmedel inom vattenskyddsområden, seminarium om miljökvalitetsnormer, vägledning om tillsyn och prövning av enskilda avlopp och frågor om skydd av grundvatten. Länsstyrelserna vill delta i seminarium om miljökvalitetsnormer, få vägledning om tillsyn över vattenkraftverk och dammar samt vattenuttag. Resultatet av vilken vägledning som främst önskades 2018 redovisas i Figur 1.

Figur 1 Områden med särskilt behov av vägledning angivet i % av antal kommuner (161) respektive länsstyrelser (19) som svarat på frågorna i enkät 2018.

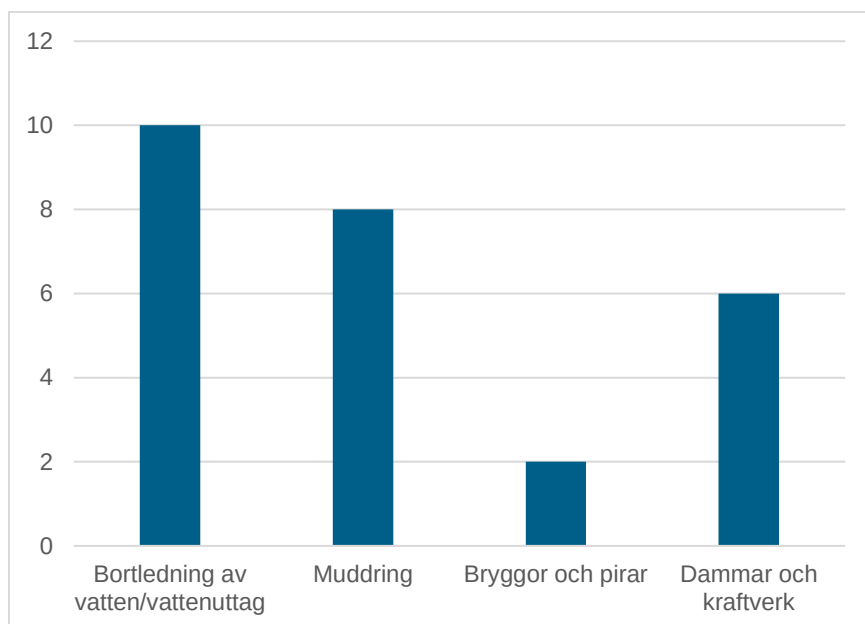
Många av dessa önskemål om vägledning har uppfyllts under förevarande treårsperiod, se avsnitt Uppföljning av tidigare plan för tillsynsvägledning 2019-2021.

Den kompletterande kartläggningen av tillsynsvägledningsbehov under våren 2021 gav följande resultat:

Figur 2 Resultat av kartläggning våren 2021. Önskemål om tillsynsvägledning. Vattenverksamhet inkluderar inte markavvattnings som Naturvårdsverket vägleder om. Siffrorna avser antalet svarande.

Vattenverksamhet inrymmer många olika tillsynsområden. Därför fanns i 2021 års kartläggning också en möjlighet att lämna mer specifika önskemål, se figur 3. I fritextsvar angavs önskemål om vägledning om jordbruksverksamhets vattenuttag för "husbehov" samt vägledning om strandskyddsdispenser i samband med muddring.

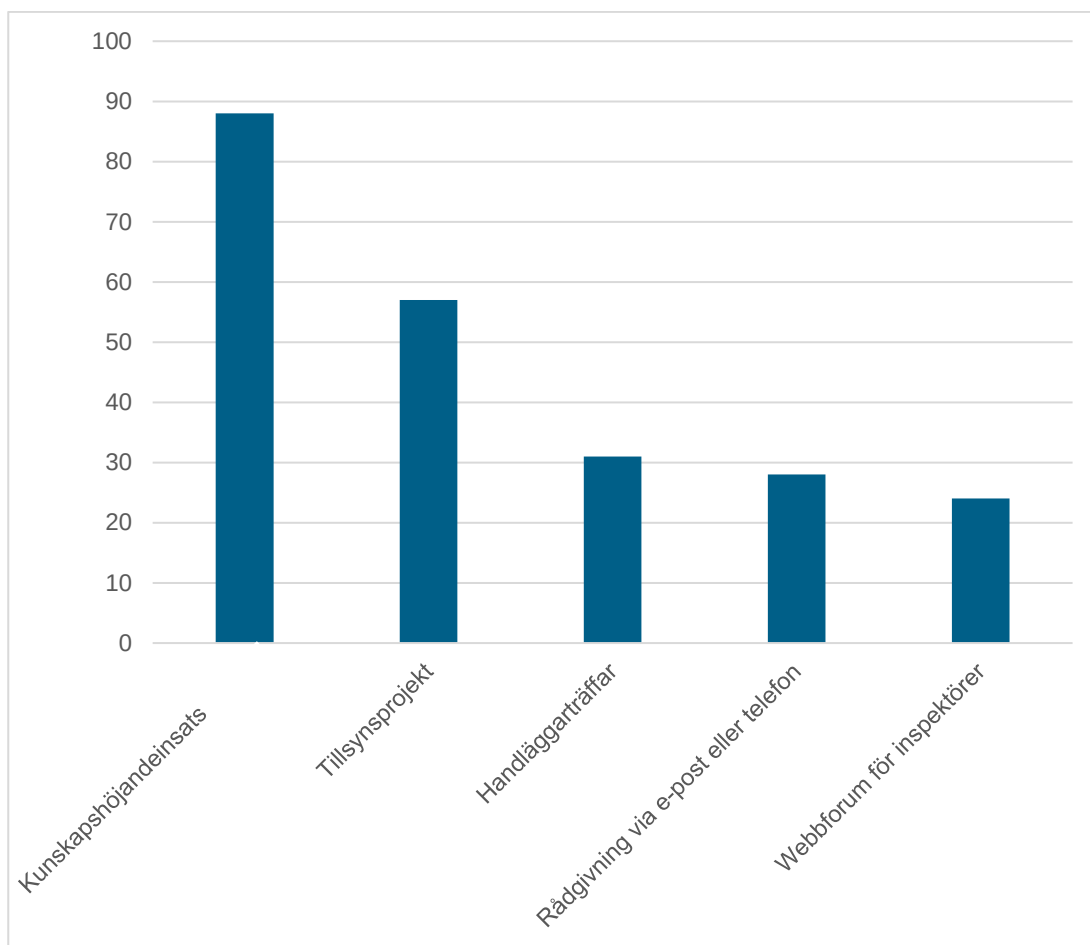

Figur 3 Resultat av kartläggning våren 2021. Specifika önskemål om vägledning inom tillsynsområdet vattenverksamhet. Siffrorna avser antalet svarande.

Inom tillsynsområdet små avlopp önskades i fritextsvaren bland annat vägledning kring anläggningar 25-200 pe och bedömning av brister vid tillsyn.

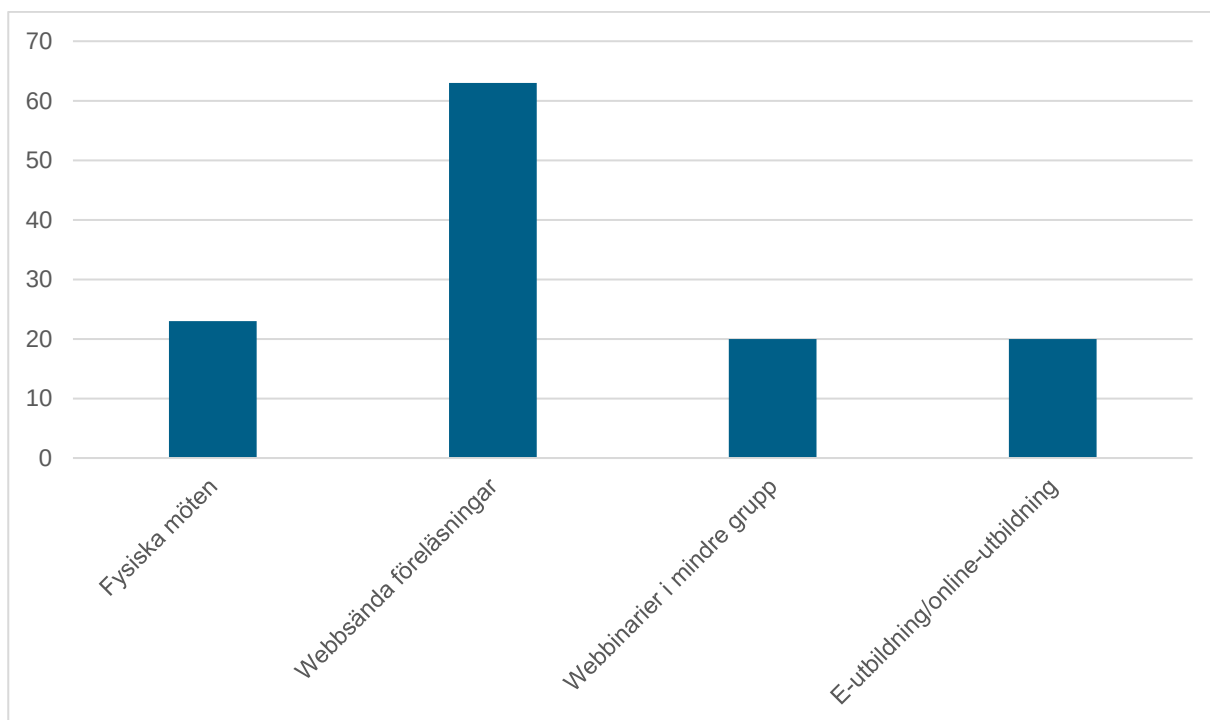
Önskemål om formen på tillsynsvägledningen

I enkäten 2018 och webformuläret 2021 efterfrågades i vilken form kommuner och länsstyrelser önskar få tillsynsvägledning. 2018 önskade många vägledning i form av nationella tillsynsprojekt följt av seminarier och utbildningstillfällen. Flertalet angav även handläggartäffar och Havs- och vattenmyndighetens webbplats som viktiga kanaler för vägledning.

Figur 4 Resultat från kartläggning våren 2021. Önskemål om på vilket sätt tillsynsvägledning ska ges. Siffrorna avser antalet svarande.

Länsstyrelser och kommuner tillfrågades även om i vilken form de önskar att seminarier/utbildningstillfällen ska ges (dvs frågan avser stapeln längst till vänster i figur 4: Kunskapshöjande insats). Som en effekt av covid19-pandemin och ett ökat fokus på digitala möten ser Havs- och vattenmyndigheten att webbsända föreläsningar kommit upp 2021 som ett starkt önskemål.

Figur 1 Resultat från kartläggning våren 2021. Önskemål om i vilken form seminarier/utbildningstillfällen ska ges. Siffrorna avser antalet svarande.

Områden med behov av samverkan

I enkäten 2018 fanns en frisvarsfråga där det kunde beskrivas inom vilka områden samverkan mellan myndigheter är särskilt värdefullt. Vad gäller Havs- och vattenmyndighetens ansvarsområde uttalas ett behov av samverkan inom följande områden:

- bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde
- fiskodlingar
- miljökvalitetsnormer
- avlopp
- strandskydd kopplat till vattenverksamhet

Nationell strategi för miljöbalkstillsyn

Under 2020 startade arbetet med en nationell strategi för miljöbalkstillsyn upp i enlighet med regeringsuppdrag M2020/01034/Me² och de ändringar i miljötillsynsförordningen som genomfördes den 1 augusti 2020³. I samband med detta har det under juni- september 2020 resp mars-april 2021 varit möjligt för länsstyrelser och kommuner att lämna inspel via

² Uppdrag att främja en mer effektiv och enhetlig tillsyn enligt miljöbalken, 25 juni 2020

³ Bland annat: **3 kap 19 § MTF** Naturvårdsverket ska i samverkan med centrala tillsynsvägledande myndigheter se till att det finns nationella mål för tillsynen enligt miljöbalken och en strategi för att uppnå de målen (nationell tillsynsstrategi).

3 kap 17 § MTF Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Statens jordbruksverk, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ska ha planer för tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period om tre år. Planerna ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Av planen ska framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till tillsynsstrategin.

Naturvårdsverkets webbplats. Fokus när det gäller den nationella strategin är inte tillsynsvägledningsbehov utan tillsynsbehov, men i viss mån kan detta sammanfalla. Behov och önskemål om tillsynsvägledning inkomna i samband med arbetet för en nationell strategi för miljöbalkstillsyn avviker inte i stort från de önskemål som framkom vid extern kartläggning 2018. Däremot finns fler specifika önskemål om vägledning *inom* respektive tillsynsvägledningsområde.

Havs- och vattenmyndighetens fokusområden i den nationella strategin är följande:

- Vattenuttag
- Vattenanläggningar som utgör vandringshinder
- Små avlopp – riskbaserad tillsyn
- Ändamålsenlig tillsyn enligt IAS-lagstiftningen (delas med Naturvårdsverket)

Tillsynsvägledningsplanen för 2022-2024 innehåller många insatser som kopplar till den nationella strategin. Naturvårdsverkets fokusområde Naturvärden i grunda havsvikar kan också i viss mån komma att leda till behov av mer tillsynsvägledning från Havs- och vattenmyndigheten.

Prioriteringar per tillsynsvägledningsområde åren 2022-2024, revidering 2022-10-17

Resultatet av ovanstående redovisning visar att vägledning behövs och önskas inom många områden. Havs- och vattenmyndighetens resurser för tillsynsvägledning är begränsade och Havs- och vattenmyndigheten kan därför inte arbeta med alla områden samtidigt. En prioritering av det som anses viktigast har därför utförts och redovisas på de följande sidorna.

Gemensamma aktiviteter för samtliga tillsynsvägledningsområden

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Information på Havs- och vattenmyndighetens webbplats	Arbete med vägledning på HaVs webbplats	Löpande
Vägledning för prövning och tillsyn via yttrande i ärenden	Genom Havs- och vattenmyndighetens yttranden i ärenden som rör miljöbalksprövning.	Löpande
E-post och telefonförfrågningar	Till exempel tillsynsvägledning i frågor som rör tolkning av olika regler.	Löpande
Tillsynsvägledning vid fysiska eller virtuella möten.	Handläggarträffar, seminarier	Årligen

Samordning/samverkan

Delta i Tillsynsrådet	Genom rådsarbete och deltagande i arbetsgrupper.	Löpande
Delta i arbetet med att ta fram planer för tillsynsvägledning	I samverkan med Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket tas planer fram.	Vart tredje år, och översyn årligen
Delta i Miljösamverkan Sverige	Genom deltagande i styr-, arbets- och referensgrupp.	Löpande
Delta i Växtskyddsrådet	Genom rådsarbete.	Löpande
Delta i Nationella samordningsgruppen för dricksvatten	Genom deltagande	Löpande
Samverka med andra centrala myndigheter, inklusive samverkan kring den nationella strategin för miljöbalkstillsyn och i regeringsuppdrag om utvecklad tillsyn	Genom dialog.	Löpande
Delta i IMPEL – EU:s nätverk för genomförande och upprättande av miljölagstiftningen	Genom medverkan i relevanta arbetsgrupper.	Löpande

Uppföljning och utvärdering

Naturvårdsverkets regeringsuppdrag avseende att främja en enhetlig och effektiv tillsyn, deluppdrag tillsynsredovisning	Pågående samverkan i arbetet med Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket.	2022-2023
---	---	-----------

Miljökvalitetsnormer

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Tillsynsvägledning om miljökvalitetsnormer för vatten och havsmiljön	Vägledning för tillsyn och provning med avseende på miljökvalitetsnormerna för ytvatten och havsmiljön. Vägledningen om vattenverksamhet och MKN uppdateras.	2022- 2024

Samordning/samverkan

Handläggarräffar	Deltagande på handläggarräffar där tillsyn och provning av MKN är aktuellt.	2022-2024
------------------	---	-----------

Uppföljning och utvärdering

Utvärdering av handläggarräffar och seminarier om MKN	Deltagarnas synpunkter från handläggarräffar och seminarier utvärderas i syfte att utveckla vägledningen.	Löpande
---	---	---------

Skydd av grundvatten

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Tillsynsvägledning för skydd av grundvatten	Informationen på webben om skydd av grundvatten ses över. Webbinarium om grundvatten planeras till november 2022.	Löpande

Fiske och vattenbruk

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Vägledning/tillsynsvägledning för vattenbruket	Vägledningen för vattenbruket uppdateras vid behov på HaVs webbplats.	2022-2024

Vattenskyddsområde

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Handläggartäffar	Allmänna för länsstyrelsernas handläggare	Årligen

Uppföljning och utvärdering

Utvärdering av handläggartäffar och seminarier	Deltagarnas synpunkter från handläggartäffar och seminarier utvärderas i syfte att utveckla vägledningen.	Löpande
--	---	---------

Enskilda avlopp (små avlopp)

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Nyhetsbrev om små avloppsanläggningar	Nyhetsbrev med bland annat kommenterade domar och FAQ läggs kontinuerligt ut på webben samt skickas ut som e-post till prenumeranter.	Löpande
Vägledning via e-post	Månatlig sammanställning av frågor och svar till kommuner och länsstyrelser.	Löpande
Handläggarträffar	Arrangeras årligen för länsstyrelsernas handläggare.	2022-2024
Uppdatering av Vägledning för effektiv tillsyn	Reviderad vägledning innehåller bland annat uppdatering av rättsfallssammanställning av tillsynsärenden och en modell för riskklassning av små avlopp. Det sistnämnda ingår som ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022
Webbaserade seminarier	Kortare webinarier med tema Tillsyn planeras under hösten 2022 samt 2023. Här ingår även webinarier med temat registervård och riskbaserad tillsyn, som en del av den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022-2023

Samordning/samverkan

Samverkan med Naturvårdsverket	Avseende bland annat resurshushållning/kretslopp av avloppsfraktioner från små avloppsanläggningar.	Löpande
Samverkan med länsstyrelsen kring handläggarträffar	I den utsträckning som det finns möjlighet till, medverkar Havs- och vattenmyndigheten vid träffar för kommunernas handläggare som länsstyrelserna anordnar.	2023-2024

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av länsstyrelsernas tillsynsvägledning	Länsstyrelsernas tillsynsvägledning följs upp genom enkät.	2022-2024
Utvärdering av handläggarträffar	Deltagarnas synpunkter från handläggarträffar utvärderas i syfte att utveckla vägledningen.	Löpande

Vattenverksamhet

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Vägledning via e-post	Sammanställning av frågor och svar från handläggare läggs ut på webben.	Löpande
Kunskapssammanställning kring miljöeffekter vid vattenuttag	Vägledning som läggs ut på webben..	2022
Handbok om vattenverksamhet uppdateras	Vägledning som läggs ut på webben	2022
Handläggarräffar avseende vattenverksamhet	Handläggarräffar för länsstyrelserna årligen. Handläggarräff (dammar och vattenkraftverk) planeras till november 2022.	2022-2024
Vägledande domar och beslut som är relevanta för tillsynsarbetet	Läggs ut på webben	Löpande
Stöd i prioritering av tillsynsobjekt med avseende på vattenuttag	Tillsyn av vattenuttag är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022
Förberedelsematerial för tillsyn av vattenuttag	Utvecklas i samråd med länsstyrelserna, till exempel checklistor för olika typer av uttag kan vara aktuellt. Tillsyn av vattenuttag är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022-23
Översyn av befintlig vägledning gällande tillsyn av vandringshinder	Inkluderar under 2022 en beskrivning av den vägledning som finns inom området som en utgångspunkt för översynen. Tillsyn av vandringshinder är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022-2024
Webbinaer på temat vandringshinder	Minst 2 under aktuell period Tillsyn av vandringshinder är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022-2023

Samordning/samverkan

Samverkan med Naturvårdsverket, Samverkan med Svenska Kraftnät	Markavvattning Dammsäkerhet, tillsyn och egenkontroll av dammar	Löpande
Samverkan med Naturvårdsverket kring fokusområdet Naturvärden i grunda havsvikar	Naturvärden i grunda havsvikar är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn. Vägledningen kommer omfatta vattenverksamhet i samband med strandskyddstillsyn.	2022-2024
Samverkan med Naturvårdsverket, SGU, SGI och Länsstyrelserna	Deltagande i regeringsuppdraget kring förbättrad kunskap om hantering av förorenade sediment	2022-2023

Uppföljning och utvärdering

Länsstyrelsernas redovisning av tillsynen enligt regleringsbrev	Sammanställning och analys av hur extraanslagna medel för bland annat tillsyn nyttjats	2019-framåt
Delta i utvecklingen av länsstyrelsernas handläggarssystem för vattenverksamheter i syfte att underlätta uppföljning	Viss medfinansiering och viss personell medverkan	2022-2024

Dumpning

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Vägledande domar och beslut som är relevanta för tillsynsarbetet	Läggs ut på vår webbplats. Rättsfall om dumpning	Löpande
Vägledning via e-post	Sammanställning av frågor och svar från handläggare läggs ut på vår webbplats. Frågor och svar	Löpande
Handläggarräff avseende dumpning	Handläggarräffar för länsstyrelserna årligen	2022-2024

Samordning/samverkan

Internationell samverkan inom Helcom:s expertgrupp "EN Dreds"	Rapporteringen av genomförda dumpningar samt andra aspekter kopplade till dumpningar	Löpande
---	--	---------

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av tillsyn	Havs- och vattenmyndigheten sammanställer uppgifter om antalet beslutade dumpningsdispenser och tillsynsinsatser från föregående år och utvärderar resultatet. Havs- och vattenmyndigheten använder även informationen för internationell rapportering	2022-2024
--	--	-----------

Invasiva främmande vattenlevande arter

Skriftligt och muntligt stöd och råd

Se rubriken gemensamma aktiviteter ovan		
Vägledande domar och beslut som är relevanta för tillsynsarbetet	Läggs ut på vår webbplats.	
Informationskampanj	Information på webben samt andra kanaler.	2022-2024
Information om regelverk	Frågor och svar på webben hålls uppdaterade	2022-2024
Handläggarträffar	Arrangeras årligen för länsstyrelsernas handläggare. Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket planerar en gemensam handläggarträff i november 2022.	2022-2024
Handläggarstöd för tillsyn av IAS	Utvecklas i samråd med länsstyrelserna, med till exempel checklistor. Tillsyn av IAS är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsyn.	2022-2023
Vägledning via webben/e-post	Kontinuerlig sammanställning av frågor och svar till kommuner och länsstyrelser. Även frågor och svar på länsstyrelsernas samarbetsyta för invasiva arter.	Löpande

Samordning/samverkan

Samverkan med Naturvårdsverket, länsstyrelserna m fl myndigheter med ansvar för invasiva främmande arter	Arbete med nationell förteckning samt inom samverkansorganet nationell samverkan, genomförande av webinarier	Löpande
--	--	---------

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av tillsyn	Följs upp genom tillsynsenkät till länsstyrelserna	2023 framåt
--	--	-------------

Vi arbetar för levande hav och vatten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en statlig förvaltningsmyndighet inom miljöområdet. Vi arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna

**Havs
och Vatten
myndigheten**